

VISI LIETUVOS ŽEMĖS ŠVENTIEJI, MELSKITE DIEVĄ UŽ MUS!

STAČIATIKIŲ LIETUVA

Lietuvos Stačiatikių arkivyskupijos laikraštis

2022 m. spalio Nr.2

www.orthodoxy.lt

facebook.com/orthodoxy.lt

Stebuklingoji Surdegio ikona atkeliaus į Vilnių

► Spalio 15 d., šeštadienį, 11.30 val. nuo Skaisčiausiosios katedros (Maironio g. 14) prasidės religinė procesija, skirta stebuklingosios Surdegio Dievo Motinos ikonos atnešimo į Vilnių garbei. Prot. Igorio Rinkevičiaus nuotr.

Pagrindinė Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios šventenybė - Surdegio Dievo Motinos ikona spalio 15 d., šeštadienį, atkeliaus iš Kauno į Vilnių. Ta proga sostinėje, gausiai dalyvaujant tikintiesiems, vyks religinė procesija. Maldininkai su ikona eis nuo Skaisčiausiosios (Užmigimo) katedros iki Šventosios Dvasios vienuolyno katedros.

Šis tikinčiųjų itin uoliai pagerbiamas šventasis paveikslas Skaisčiausiosios katedrą (Maironio g-vė, 14) pasieks 9.00 val. Po iškilmingo jo sutikimo bus aukojama Dieviškoji Liturgija, kurią celebruos Vilniaus ir Lietuvos metropolitas Inokentijus, o koncelebruos gausus Vilniaus ir Lietuvos vyskupijos dvasininkų būrys. Dvasininkai kartu su savo parapijiečiais iš visos Lietuvos atvyks į Vilnių dalyvauti iškilmėse, kurios vyks Surdegio ikonos atnešimo į sostinę proga.

Pirmoji galimybė pagerbti Surdegio Dievo Motinos ikoną bus suteikta jos sutikimo vietoje, Skaisčiausiosios katedroje, kol prasidėjus pamaldoms, bus sakomos vadinamosios „Valandų“ maldos. Tuomet bus dalijami ma-

ži šios ikonos atvaizdai, ir tikintieji šias mažas ikonas galės patys pašventinti, priglausdami jas prie stebuklingojo paveikslo.

Pasibaigus iškilmingai, hierarcho celebruojamai Liturgijai, vyks intencinės pamaldos, prašant Dievo Motinos, kad Bažnyčioje viešpatautų vienybė ir kad pasibaigtų karas Ukrainoje...

Po intencinių pamaldų gausiai iš visų šalies kampelių suvažiuosiantys pasauliečiai bei visi Lietuvos dvasininkai stačiatikiai religinė procesija nuo Skaisčiausiosios katedros eis Išganytojo, Bokšto,

Didžiąją gatvėmis (pro Paraskevės ir Nikolajaus šventoves) link Aušros Vartų gatvės - į Šventosios Dvasios vienuolyną.

Čia procesijos dalyviai galės pereiti po aukštai iškelta ikona, po to ją pagerbti; vienuolyne jiems bus parengtos ir vaišės su karšta arbata.

Šventosios Dvasios vienuolyno katedroje (Aušros Vartų g-vė, 10) Surdegio Dievo Motinos paveikslas išbus savaite - nuo spalio 15 iki 22 d. Visi norintys ją pagerbti, prie jos pasimelsti, galės tai daryti visas minėtas dienas: šventovės durys

atveriamos 6 val. ir uždaromos po Vigilijos (apie 19 val.).

Kasdien per vakaro pamaldas (apytikriai 17.45) prie stebuklingosios ikonos bus meldžiamasi ir skaitant akatistą Švenčiausiajai Dievo Gimdytojai.

Pamaldūs tikintieji, vadovaudamiesi stačiatikių tradicija, galės ir patys, jiems patogų metą ateiti į vienuolyno katedrą ir skaityti šį akatistą (kai ten nėra pamaldų).

Surdegio ikonos buvimas Vilniuje baigsis spalio 22 d., šeštadienį, ryte. Po intencinių padėkos pamaldų stebuklingasis paveikslas, lydimas Kauno Apreiškimo katedros klero, iškels į Kauną.

...Surdegio Dievo Motinos ikona taip vadinasi, nes jos atsiradimas susijęs su Surdegio miesteliu, kuris yra maždaug už 28 km. nuo Panevėžio. 1530 metų rugpjūčio 15d. netoli šventovės, ant šaltinio, iš kurio vietiniai gyventojai sėmėsi vandenį, atsirado ikona.

Šventojo Surdegio Dievo Motinos paveikslo buveinė - Kauno Apreiškimo katedra. Tikintieji per šią ikoną sulaukia Dievo malonių.

Nuodugniau apie šį stebuklingąjį paveikslą rašoma 3 psl.

Metropolitas Inokentijus: Mylėk Dievo Motiną

2 psl.

Stebuklingos Surdegio ikonos istorija

3 psl.

Pastatykite šventovę visi kartu!

4 psl.

Bažnytinis kalendorius

5 psl.

Vyskupas Ambrosijus: renkantis vienuolio kelią

7 psl.

ISSN 2783-7173

9 772783 717000

Metropolitas Inokentijus: Pamilk Viešpaties Jėzaus Kristaus Motiną, ir Ji išgelbės tave!

Vilniaus ir Lietuvos metropolitas INOKENTIJUS

Brangūs broliai ir seserys!
Spalio 14 - tai Švenčiausiosios Dievo Gimdytojos Globos šventė. Lai kiekvienas savęs paklaus štai tokio paprasto dalyko: kas man asmeniškai yra mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Motina. Pats atsakyti labai trumpai: „Viskas!“.

Be Jos maldų, be Jos užtarimo Dieviškajam Sūnui, be Jos nuolatinės Globos būtų neįmanoma siekti to, kas yra svarbiausia mūsų gyvenime: sielos išganymo.

Dievo Motinos Globa - tai Jos meilės mums raiška. Ši meilė duoda jėgų pakelti visus mūsų žemiškojo gyvenimo sunkumus; ši meilė ir gailestingumas padeda atlikti tai, kas teikia amžinąjį išgelbėjimą mūsų kelionėje, kuri tęsiasi iki paskutinės, neišvengiamai visų laukiančios gyvenimo valandos.

Kam skirta Dievo Motinos Globa? Kiekvienam iš mūsų. Nėra tokio žmogaus, už kurį Ji nesimelstų. Nėra tokio, kuriam Ji šiame gyvenime nepadėtų. Aiškiai, juntamai ar slėpingai. Nėra tokio, kuris Jai melstųsi ir liktų neišgirstas. Nėra tokio, net didžiausio nusidėjėlio, dėl kurio ji nemaldautų Savo Sūnų. Ji visus mus pažįsta, Ji viską regi, Ją džiugina mūsų geri darbai ir liūdina nuodėmės. Ji visiems linki išganymo ir palaimingo amžinojo gyvenimo Jos Sūnaus ir Viešpaties Karalystėje. O, kaip labai turime būti dėkingi Dievo Motinai!

Kur reiškiasi Dievo Motinos Globa? Visame kame, visuose mūsų gyvenimo dėmenyse. Mes juntame Jos Globą, kai mums sekasi, kai esame sveiki, kai viskas klostosi gerai; tai, kas šiame žemiškajame gyvenime mus džiugina, linksmina, neatsiejamai susiję su šia Globa. Ji reiškiasi ir tada, kai Jos Dieviškajam Sūnui, Mūsų Viešpačiui, leidus, mūsų išgany-

► Metropolitas Inokentijus: „Lai kiekvienas savęs paklaus: kas man asmeniškai yra mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Motina?“ Aleksejus Litvinovo nuotr.

mo dėlei, patiriame įvairių negandų, išbandymų, pradedame sirgti... Dievo Motinos Globa galima paaiškinti ir prabilusią sąžinę ar sustiprėjusį jos balsą. Dievo Motina padeda mums atgailauti ir tvirtai žengti išgany-

mo keliu. Ji stiprina mūsų tikėjimą ir daro jį tvarų. Ji teikia ryžto ir aukotis dėl mūsų tikėjimo į Jėzų Kristų.

O tai, kad ne visi mes ir ne visada patiriame šią Dievo Motinos malonių ir neįaučiame nuolatinės Jos Globos, terodo mūsų dvasinį

bejėgiškumą arba net tai, kad žmogus tiesiog dvasiškai miręs.

Jeigu žmogus nepaiso, kad jo sąžinę teršia nuodėmės, jeigu jo tikėjimas išblėsęs tąsyk jis lyg ir gyvas: vaikšto, valgo, geria, miega,

atlieka savo žemiškus reikalus, eina užimamas pareigas, bet dvasiškai jis gali būti miręs. Jis miręs, jeigu jo širdies neįaudina nei žo-

dziai apie baisųjį Paskutinį teismą, nei Kristaus Kryžiaus Kančios aprašymas. Jis dvasiškai miręs, jeigu negirdi Dievo balso ir neįaučia poreikio į jį atsiliepti: kreiptis į Viešpatį, atgailauti, įeiti į Viešpaties Šventovę ir gyventi taip, kaip moko Kristus Bažnyčia.

Mūsų Dangiškoji Motina žada motiniškai globoti visus, trokštančius patekti į tą šviesią, amžiną Danguos Karalystę, kur Ji stovi prieš Dievo Sostą. Ši sostą supa daugiatūkstantinė Danguos kariauna; ten yra ir visi šventieji, visi dori, Viešpačiui ištikimi žmonės.

Į Dievo Motiną kreipiamės įvairiausiomis maldomis, prašydami, kad Ji mums padėtų sėkmingai žengti išganymo keliu, kad sustiprintų nevilties ir liūdesio valandą, kuomet sunkiai prislegia mūsų gyvenimo kryžius, kurį Viešpats kiekvienam duoda mūsų išganymo labui, kad, nepaisant mūsų nuodėmių, nenustotų mus globojusi. Mes Ją prašome, ir mes tikime sulauksią Jos Motiniškos paramos iš tikinčios širdies gelmių Jai sakdami: „Neturime kitos pagalbininkės, tik Tave, Valdove, tik į Tave dedame visas viltis...“.

Ir tebūnie taip visada: lai iš mūsų tikinčios širdies nuolat liejasi tai, kas joje glūdi: visos mūsų reikmės, visi rūpesčiai, išbandymai ir ašaromis lydimi atgailos dėl nuodėmių žodžiai. O Ji, būdama visų liūdinčiųjų Paguoda, mūsų Dangiškoji Motina, atsiliėpdama į tikinčios sielos atsidūsėjimus Motiniškai globos kiekvieną, kuris tiki į Jos Dieviškąjį Sūnų.

Ji begaliniai visus mus myli, Ji mums linki tik išganymo ir doro viską, kad jo sulauktume. Brangūs broliai ir seserys, atsiliepkime į Jos meilę savo meile Jai, meile Jos Sūnui - mūsų Dievui ir Išganytojui doru gyvenimu Kristuje ir meile artimui. Pamilkime Dievo Motiną, ir Ji mus išgelbės!

Nėra tokio žmogaus, už kurį Ji nesimelstų. Nėra tokio, kuriam Ji šiame gyvenime nepadėtų

Metropolitui Inokentijui sueina 75!

Laikraščio „Stačiatikių Lietuva“ redakcija sveikina hierarchą ordinarą, Vilniaus ir Lietuvos metropolitą Inokentijų su 75-uju gimtadieniu!

Metropolitas Inokentijus nuėjo ilgą kelią nuo naujoko Valerijaus, Sergijaus - Kazanės katedroje Kursko mieste iki vyskupo ordinaro daugelyje Stačiatikių Bažnyčios vyskupijų, įskaitant užsienio.

Kai jis buvo naujokas Kursko vyskupijoje, katedroje tarnaujantis pamaldus diakonas, žiūrėdamas į jį, naujoką Valerijų, išpranašavo: „Tu būsi metropolitas!“

Kaip Jo Ekscelencija pats sako, jis į tai reagavo ramiai, nesuteikdamas didelės reikšmės, nors šie žodžiai giliai įsirėžė į atmintį.

Nuo to laiko praėjo daug metų.

Metropolitas Inokentijus tarnavo kaime Kursko srityje, buvo Kursko vyskupijos kancleris, 12 metų kunigavo, vėliau buvo vyskupas Sibire, Užbaikalėje ir Tolimuosiuose Rytuose; dirbo Odesos dvasinėje seminarijoje; 11 metų buvo Korsunės vyskupas Vakarų Europoje, o 2011 metais atvyko tarnauti į Vilnius.

Visuose darbuose, Metropolitas Inokentijus, nešdamas hierarcho tarnystės kryžių, rodė išmintį „nusileidžiančią iš aukštybių“ (Jok 3,15), prisidėdamas prie darnos ir taikos kūrimo Dievo jam patikėtoje kaimenėje.

Linkime mūsų hierarchui ordinarui ilgų ir sėkmingų metų tarnaujant Lietuvos Stačiatikių Bažnyčiai!

► 2022 m. spalio 9 dieną Vilniaus ir Lietuvos hierarchui ordinarui, metropolitui Inokentijui sukanka 75 metai. Aleksejus Litvinovo nuotr.

Naujienos

Lietuvos valdžios atstovai susitiko su Konstantinopolio Patriarchu Baltramiejumi.

2022 metų rugsėjo 19 dieną Jo Šventenybė Patriarchas Baltramiejus priėmė Lietuvos delegaciją, vadovaujamą užsienio reikalų viceministro Manto Adomėno.

Kaip buvo pranešta, susitikime, kuriame dalyvavo Ministro Pirmininko patarėja Galina Vaščenkaitė ir Lietuvos ambasadorius Turkijoje Riardas Degutis, Patriarchas ir Lietuvos valstybės valdžios atstovai aptarė „Motinos Bažnyčios tarnystę“ ir kitus abiem pusėms rūpimus klausimus.

Metropolito Inokentijaus teigimu, su šalies stačiatikių bendruomene susiję klausimai neturėtų būti sprendžiami jai už nugaros, nedalyvaujant jos atstovams.

„Manome, kad bažnytinės taikos šalyje užtikrinimas yra mūsų bendras reikalas, todėl Lietuvos Stačiatikių arkivyskupijos hierarchai yra visiškai atviri dialogui. Kartu negalime sutikti su valstybės valdžios kišimusi į Bažnyčios vidaus reikalus“, - pabrėžė metropolitas Inokentijus.

Latvijos vyriausybė įpareigoja Bažnyčią pakeisti įstatus

Latvijos Vyriausybė įgaliojo teisingumo ministrą Janį Bordaną valstybės vardu kreiptis į Maskvos ir visos Rusijos Patriarchą Kirilą su prašymu suteikti Latvijos Stačiatikių Bažnyčiai Tomosą dėl autokefalijos (tai yra visiškos Bažnyčios nepriklausomybės).

Anksčiau Latvijos Seimas priėmė įstatymą dėl Latvijos Stačiatikių Bažnyčios nepriklausomybės nuo Maskvos Patriarchato. Pagal priimtą įstatymą Latvija pripažįsta, kad Latvijos Stačiatikių Bažnyčia su visomis vyskupijomis, parapijomis ir įstaigomis yra visiškai savarankiška ir nepriklausoma nuo bet kokios bažnytinės valdžios už Latvijos ribų. Valstybė įpareigoja Latvijos Stačiatikių Bažnyčią iki spalio 31 d. atlikti atitinkamus įstatų pakeitimus.

Įsigaliojus naujam įstatymui, Latvijos Stačiatikių Bažnyčios Sinodas paragino dvasininkus ir pasauliečius „išsaugoti taiką dvasią, palaikyti Bažnyčios vienybę ir griežtai laikytis Latvijos valstybės įstatymų“.

Estijos valdžia: stebime stačiatikių Bažnyčią

Estijos vidaus reikalų ministras Lauri Läänemets sakė, kad valdžia „labai atidžiai stebi“, kas darosi Maskvos Patriarchato Estijos Stačiatikių Bažnyčioje. Pasak ministro, jei Bažnyčios atstovų pasisakymai bus „iššaukiantys karą“, valdžia atims iš Talino ir visos Estijos metropolito Eugenijaus leidimą gyventi Estijoje.

„Rimta problema, jei Bažnyčia laikosi karinės pozicijos. Kalbant apie Rusijos Stačiatikių Bažnyčią Estijoje, kuri yra pavaldi Maskvos Patriarchatui, mes labai atidžiai stebime, kas Bažnyčioje daroma ir sakoma. Kol kas, kiek žinau, jokių tiesioginių raginimų ar tiesioginės veiklos karui pateisinti, kuri kiltų iš Bažnyčios, nenustatyta“, - sakė Estijos vidaus reikalų ministerijos vadovas.

Džiaukis, Surdegio gyriau!

Šeštadienį, spalio 15 d., Vilniuje vyks didžiulė religinė procesija stebuklingosios Dievo Motinos ikonos „Surdegio“ atvežimo į sostinę proga. Procesija su ikona prasidės maždaug 11.30 val. ir judės nuo Skaisčiausiosios katedros (Maironio, 14) link Šventosios Dvasios vienuolyno kryptimi (Aušros Vartų, 10). Kviečiame visus prisijungti prie eisenos! Plačiau apie Surdegio Dievo Motinos ikonos atvežimo į Vilnių programą skaitykite laikraščio 1 puslapyje

Švenčiausiosios Dievo Motinos Gimdytojos Stebuklingųjų ikonų apraše, kurį sudarė Sofija Sneseva, nurodoma, kad stebuklingoji Surdegio ikona atsirado 1530 m. Surdegio miestelyje, šalia nunykusios tos parapijos cerkvės, virš ten esančio šaltinio.

Vietos dvarininkas Aleksiejus Vladyka virš to šaltinio pastatydino Švč. Trejybės garbei skirtą cerkvę, o 1550 m. pasiturinti dvariškę Ana Šišanko - Staveckaja ten įrėngė Šventosios Dvasios (nužengimo ant apaštalų) vyrų vienuolyną. Jo išlaikymui geradarė skyrė didelį plotą žemės.

Surdegio vienuolynas nuo pat jo įkūrimo visa gyvavimo laiką išliko ištikimas Stačiatikybei, nors valdžia visai jį spaudė, kėsinosi į jo turtą.

Kitatikių dėmesį traukė ir stebuklingoji ikona. Daugelis meldėsi prie jos, o būta ir bandymų ją pasisavinti. Pasak Bažnyčios padavimo, sykį šią ikoną pavyko paimti ir perkelti į katalikų bažnyčią. Tačiau vos tik ikona ten pateko, Dievo Gimdytojos ir Jos Kūdikio veidai tarsi išnyko: tapo nematomi, o išdrįsusieji pasisavinti ikoną sumokėjo staiga kilusiu negalavimu, todėl ikona nedelsiant su religine procesija buvo grąžinta vienuoliams. Bet vienas žmogus, netikėjęs, kad per ikoną teikiama Dievo malonė ir vyksta stebuklai, iš pykčio ėmė burnoti prieš Šventenybę ir bemat išprotėjo. O štai akla elgeta, atvesta prie ikonos, nuoširdžiai pasimeldė, pagarbino Dievo Motiną ir praregėjo...

Po šių įvykių Surdegio vienuolyną ėmė itin gausiai lankyti tikintieji, norėjusieji pasimelsti prie įstaibiosios ikonos. Pažymėtina, kad tai darė ne tik stačiatikiai, bet ir kitų konfesijų atstovai, be to, jie atvykdavo ir iš Lietuvos, ir iš aplinkinių kraštų. Per tuos šimtmečius įvyko daug stebuklų. Nepagydomi ligoniai atgaudavo sveikatą, pašliję verslo reikalai vėl imdavo sektis ir t.t.

► Surdegio Dievo Motinos ikona atsirado 1530 m. Surdegio miestelyje.

Kadangi stebuklingoji Surdegio ikona buvo rasta per Užmigimo šventę, rugpjūčio 15/28 d., vienuolynas kasmet tą dieną susirinkdavo itin daug tikinčiųjų. Jie meldėsi ne tik už save ir savo artimuosius, bet ir už Surdegio vienuolius. O rugpjūčio 16 d. tikintieji su ikona eidavo procesija prie vienuolių kapų ir ten meldėsi.

Prasidėjęs Pirmasis Pasaulinis karas privertė Surdegio vienuolius su vertybėmis evakuotis į Ry-

tus. Ten išgabenta ir Surdegio ikona. Tačiau kur konkrečiai ji pateko, paaiškėjo tik Dievo Apvaizdos dėka.

Svarbus vaidmuo čia teko žinomai Panevėžio stačiatikių bendruomenės narei, vietos kunigo dukteriai ir miesto Marijos progimnazijos direktorei Lidijai Falejai Omeljanovič. 1915 m. jos vadovaujama mokykla buvo evakuota į Jaroslavlį. Ir štai šiame mieste, vienoje iš parapijų cerkvių, Lidija

išvydo ... Surdegio ikoną, apie kurią vietiniai nieko nežinojo.

1921 m. atsirado galimybė Lidijai grįžti į tėvynę. Ji buvo ryžtingai nusiteikusi atvežti į Lietuvą ir jos šventenybę - Surdegio ikoną. Tačiau siekiant to pirmiausia reikėjo gauti vietos hierarcho ordinaro palaiminimą. Vėlgį Apvaizdai įstabiai lėmus, šis hierarchas buvo metropolitas Agafangelas (Preobraženskis), vėliau kanonizuotas, o dabar priskirtas ir Lietuvos krašto šventiesiems (priminsime, kad jo atminimo diena - tai spalio 16).

Jo Ekscelencija Agafangelas iki 1913 m. vadovavo Vilniaus ir Lietuvos Stačiatikių vyskupijai ir, žinoma, ne kartą ir ne du meldėsi prie šventosios Surdegio ikonos. Be to, jis pažinojo ir Panevėžio kunigo dukterį Lidiją.

Tuomet Maskvos ir visos Rusijos Patriarchas buvo dar vienas Lietuvos krašto šventasis hierarchas - Tichonas (Bellavinas), kuris nuo 1913 m. gruodžio iki 1917 m. birželio buvo Vilniaus ir Lietuvos Stačiatikių vyskupijos vadovas (taip sutapo, kad ir šį Lietuvos šventąjį pagerbiame spalio mėnesį, 9 d.).

Lidija Falejova - Omeljanovič nuvyko į Maskvą. Jai pavyko pasiekti, kad Patriarchas ją priimtų. Švenčiausiasis patenkino panevėžietės prašymą, ir 1921 gegužės 25 d. šios uolios tikinčiosios pastangų dėka Lietuva atgavo savo šventenybę.

Tuo tarpu nauja Lietuvos valdžia jau buvo spėjusi perduoti Surdegio vienuolyną su visu jo turtu katalikams. Nors šį perdavimą vėliau visai bandyta panaikinti, bet nesėkmingai. O ikoną nutarta patalpinti arčiausioje prie Surdegio vienuolyno esančioje ir veikiančioje stačiatikių cerkvėje - Panevėžio Prisikėlimo šventovėje.

Kasmet per Dievo Gimdytojos Užmigimo šventę Panevėžyje vykdavo iškilmingos pamaldos pagerbiant ir Dievo Gimdytojos Surdegio ikoną. Be to, ją su religine procesija nešta aplink cerkvę, o po to laikyta iškelta prie įėjimo į šventovę, ir tikintieji vidun įeidavo po ją - tarsi gaubiami Jos globos skraiste...

1935 m. Kaune buvo pašventinta naujai pastatyta Apreiškimo katedra. Daugelio tikinčiųjų prašymu Jo Ekscelencija Eleuterijus (Bogojavlenskis) 1936 m. nurodė perkelti Surdegio ikoną į šią Kauno katedrą. Buvo nutarta, kad pusę metų ji bus Kaune, o kitą pusę - Panevėžyje.

Per šimtmečius įvyko daug stebuklų. Nepagydomi ligoniai atgaudavo sveikatą, pašliję verslo reikalai vėl imdavo sektis

1941 m. birželį ikona buvo Kaune. Ten ji liko ir per karą, kai nebuvo galima jos vežioti, ir pasibaigus karui. O štai šįmet spalio mėnesį, ši šventenybė pirmą sykį po 1941 m. iš Kauno bus išvežta, bet ne į Panevėžį, o į Vilnių, kad sostinės ir kitų vietovių tikintieji galėtų ją pagerbti ir prie jos kartu pasimelsti už taiką ir Bažnyčios vienybę.

Kaip sakyta, prasidėjęs Antrajam pasauliniam karui ikona buvo Kaune. Nuo tada šventojo paveiklo vieta - Kauno Apreiškimo katedroje. Dabartinis stebuklingosios ikonos atvežimas į Vilnių yra ne pirmas - žinoma, kad 9-ajame dešimtmetyje ikona ne kartą buvo atvežta į sostinę, o iš Vievio į Trakus su religine procesija ji buvo nešama tikinčiųjų, einančių pėsčia! Ir štai, pirmą kartą per daugiau nei 20 metų ši ikona atkeliaus į sostinę, kur savaitę jai galės nusilenkti tiek vilniečiai, tiek iš kitų miestų atvykę piligrimai.

Paremkite laikraščio „STAČIATIKIŲ LIETUVA“ leidimą!

Maksimas ROGALSKIS
Redaktorius išleidėjas

Mieli laikraščio „Stačiatikių Lietuva“ skaitytojai!

Sulaukėme daug atsiliepimų apie pirmąjį mūsų laikraščio numerį. Dėkojame už gerus žodžius ir praktinius pasiūlymus, kurie labai padeda mūsų darbe.

Laikraščio paklausa buvo daug didesnė nei tikėjomės - daugumoje parapijų jis buvo išdalintas per kelias dienas. Dėl to teko padvigubinti tiražą, o tai, žinoma, smarkiai padidino leidybos išlaidas.

Akivaizdu, kad dėl dvasinio vadovavimo poreikio ir noro gau-

ti aktualią informaciją apie įvykius mūsų šalies stačiatikių parapijose ir visoje arkivyskupijoje Lietuvos stačiatikių bendruomenei reikia savo laikraščio.

Ne paslaptis, kad pastaraisiais mėnesiais mūsų Bažnyčią užklupo daugybė nepelnytų priekaištų ir neteisingų kaltinimų. Kartu komercinė žiniasklaida anaipol ne visada suteikdavo galimybę Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios hierarchams išsakyti savo poziciją. Tai, be abejo, irgi vienas iš argumentų leisti bažnytinį laikraštį.

Visa tai dar kartą patvirtina, kad reikia ir toliau leisti nemokamą, visiems prieinamą laikraštį. Tačiau tai

reikalauja didelių išlaidų, o šiuo metu nei parapijos, nei visa vyskupija neturi perteklinių lėšų. Todėl turime atvirai pasakyti, kad dabartinio

formato laikraštis galės toliau būti leidžiamas tik su mūsų skaitytojų - Lietuvos Stačiatikių cerkvių parapijiečių - paramos dėka.

Prašome, paremkite vienintelio šalyje bažnytinio stačiatikių laikraščio išleidimą skirdami auką! Tebūnie tai 2, 3 ar 5 eurai, ar bet kokia kita jums priimtina suma - kiekvienas jūsų indėlis į bendrą bažnytinį darbą bus aukso vertės!

Laikraščio „Stačiatikių Lietuva“ leidimą galite paremti banko pavedimu:

Gavėjas:
Lietuvos Staciatiuku
arkivyskupija

Sąskaitos numeris:
LT107044060000296350

Paaikškinimas: Auka.

Klausimai kunigui

Į parapijiečių klausimus atsako Šventosios Dvasios vienuolyno katedros kunigas Olegas Šliachtenko

Ar galima ryto ir vakaro maldas ne sakyti, o klausytis per telefoną ir kartu ruošti pusryčius ar vakariene? Ar galima būnant balkone tyliai melstis: tiesiogiai kreiptis į Dangų iš balkono (esu pratusi taip daryti, bet šiek tiek abejoju, ar gerai elgiuosi).

Liubovė

Brangioji Liubovė, „tiesioginė“ malda esti, kai meldžiamasi nuoširdžiai, o tai priklauso ne nuo vietos, kur esate melddamasi, o nuo jūsų tikėjimo, nuo jūsų sielos būklės. Be abejo, galima melstis ir balkone, ypač jeigu ten galite labiau susikaupti maldai. Kai dėl pirmos klausimo dalies, ne labai galiu įsivaizduoti, kaip ruošiant maistą galima atsidėti maldai. Juk maldos rytui ir vakarui parinktos ne tam, kad jos tiesiog būtų skaitomos. Jų galima ir klausyti ir ką nors darant, tačiau tik tai, kas netrukdo maldai. Meldamiesi turime atsiriboti nuo kasdienių rūpesčių, nuo bruzdesio. O argi maisto gaminimas nėra toks rūpestis?..

Klausytis maldų galima tik blogiausiu atveju, bet vis tiek geriau bent trumpam stoti Dievo akivaizdoje ir pasimelsti.

Duktė (9 m.) pamėgo vaikščioti į cerkvę, domisi pamaldomis. Bet matydama presbiterijoje patarnaujančius jos amžiaus berniukas nusimena. Ji klausia, kodėl jai nevalia vilkėti sticharių ir patarnauti? Patar-kite, ką jai atsakyti!

Michailas

Gerbiamasis Michailai, jums suteikta puiki proga paaiškinti mergaitei kantrybės ir nuolankumo esmę, nes šios dorybės reiškiasi ir tuo, kad žmogus suvokia, jog esama neprieinamų jam dalykų ir susitaiko su tuo. Kaip paaiškinti „kodėl“? Galbūt verčiau pabandžius nukreipti jos dėmesį į dar ką nors. Ar paaiškinti, kad kiekvienam – sava tarnystė. Juk ir berniukai ne viską gali, net ir turėdami teisę vilkėti sticharių. Pavyzdžiui, jie negali tapti mamomis. Jei ji nori tarnauti, galima jai padėti pasirinkti tinkančią jai tarnystę: giedojimą, ikonų tapybą (pradžiai – nuodugnius užsiėmus piešimu), bažnytinių rūbų

siuvinėjimą (dabar populiarūs būreliai, kurių lankytojai mokosi karoliuoti bei kitų rankdarbių). Be to, mūsų vyskupijoje nuolat rengiamos Jaunimo sąjūdžio bei savanorių mokyklos; esama ir daugiau su tarnyba susijusių dalykų. Žodžiu, čia yra iš ko rinktis ir ką apmąstyti.

Mano mamai jau per septyniasdešimt, sveikata pašlijus, bet ji nė nemano atgailauti: sako, neturinti nuodėmių. Tačiau kartu pripažįsta ne kartą darysi abortą. Kaip būtų galima ją paprotinti?

Maksimas

Gerbiamasis Maksimai, ką nors atversti į Dievą, ypač atgailos dėka, nepaprastai sunku. Neišleiskite iš akių, kad tai didis stebuklas, nes žmogus atsiverčia suėjęs į sąlytį su Dievu. Dievas jį atverčia. Mes čia esame tik Jo bendradarbiai, talkininkai, bet atverčia Jis.

Kaip mums elgtis? 1. Žinoma, reikia prašyti Dievą išminties, kad laiku rastumėte tinkamų žodžių, ir – tikėjimo. Taip pat melskitės už mamą, prašykite Viešpaties ją paprotinti ir duoti laiko atgailai. 2. Reikėtų elgtis taip, kaip, pavyzdžiui, šv. kankinys Panteleimonas. Pasikrikštijęs jis norėjo iškart sudaužyti savo tėvo stabus ir jo širdį nukreipti link Dievo. Tačiau jis to nepadarė, bet ėmė kantriai ir tinkamą metą pokalbiais rengti tėvą, kreipti jo mintis ta linkme, kad stabai – tai tuščia vieta, o Gyvasis Dievas neglūdi nei akmenyse, nei kokiame žmogaus rankų kūrinyje (pavyzdžiui, keramikoje). Galiausiai tėvas buvo pasirengęs išgirsti apie Kristų. Jis įtikėjo, ir pats sudaužė savo stabus. Taip ir jūs elkitės: ramiai ir kantriai vis užsiminkite apie tikėjimą, apie atgailą. O jeigu jūsų žodžiai erzins, taikykites ir kurį laiką prie tos temos negrįžkite. Dievui davus, jūsų mamos būklė gali pasikeisti, ir ji išgirs Dievo Žodį.

Mano žmona prietaringa, o aš – ne. Dėl to kyla konfliktų, todėl noriu paklausti: gal ir man dėtis, jog paisau ženklų, kad šeimoje viešpatautų taika?

Sergijus

Gerbiamasis Sergijau, net dėdamasis prietaringu rodysite žmonai blogą pavyzdį, o reikia, kad būtumėte jai tvirtu krikščioniško tikėjimo pavyzdys. Konfliktus reikėtų gesinti kitaip. Kartu reikia uoliai melstis Gyvajam Dievui už sutuoktinę, nes tik Dievas gali atmainyti žmogaus širdį. Be to, reikia ieškoti tinkamų žodžių sutuoktinei pamokyti. Jos susierzinimą gali gesinti jūsų romumas ir meilė. Testiprina jus Viešpats Dievas!

Klausimus galima siųsti į redakciją įprastu, elektroniniu paštu, arba per Vilniaus ir Lietuvos vyskupijos Facebook puslapį.

Šalčininkuose statoma nauja stačiatikių šventovė

► Šalčininkuose Šv. Tichono garbei statomai cerkvei reikia aukų. Nuotrauka iš parapijos archyvo.

Naujos šventovės statyba – svarbus įvykis, ypač tokioje mažoje vyskupijoje kaip mūsų. Lietuvos pietuose, netoli nuo sienos su Baltarusija įsikūrusiame Šalčininkų mieste, kyla šventojo hierarcho Tichono (Bellavino) garbei pašvęsta cerkvė. Mes šnekinome Šalčininkų stačiatikių parapijos kleboną, kunigą Olegą Pristavko.

– Prašome papasakoti apie statybos eigą: kada ji prasidėjo? Kaip sekasi tęsti?

– Tai ilga istorija. Maldos namai, kur dabar vyksta pamaldos, buvo pastatyti dar 1996 m., ir jau tada greta išlieta pamatus būsimai didelei šventovei. Tačiau paskutinę praėjusio šimtmečio dekadą nepavyko jos pastatyti, teko užkonservuoti pradėtą statybą. Mūsų parapija negausi, stačiatikių ir aplinkinėse vietovėse ne tiek daug, tad stigo lėšų tęsti statybos darbus. Kita vertus, Šalčininkai – tai kelių iš Vakarų į Rytų Europą sankirta, čia būna daug keliauninkų, dalis jų – stačiatikiai. Kaip tik todėl manau, jog svarbu, kad čia iškiltų pakankamai didelė stačiatikių šventovė, kuri galės tapti traukos vieta stačiatikiams – vietiniams ir atvykėliams. Vieta, kur žmonės melsis, pajus atgaivą ir paramą. Viltis, kad kada nors tokia cerkvė bus pastatyta, parapijoje ruseno dar nuo tų tolimų laikų, nepaisant visų sunkumų, nepaisant ir to, kad bendruomenės sudėtis kito: vieni parapijiečiai iškeldavo Anapilin, kiti ateidavo. O ši viltis neblėso...

– Kada vėl prasidėjo statybos darbai?

– Maždaug prieš tris metus. Tiksliau, aš laikau, jog prieš trejus metus: tada pradėjome specialiai melstis, kad šventovė būtų statoma. Klebonu čia tapau 2010 metais. Ir nuo to laiko nuolat

klausiau kalbų apie tai, kad reikia statyti šventovę, kad imkime ją statyti... Tačiau buvo akivaizdu, kad parapija nepajėgi imtis tokio didelio darbo. Tuomet pasakiau parapijiečiams: pradėkime melstis, ir, jei Dievas palaimins, reikalai pajudės iš vietos. Dar sakiau, kad ši statyba turėtų būti mūsų bendras darbas. Negalima laukti, kol kažkas kitas pastatys mums šventovę. Mes ją statysime patys – visi kartu, savo rankomis, ir ne tik perkeltine, bet ir tiesiogine prasme.

– Ir malda davė vaisių?

– Taip! Pernai mums labai padėjo viena baltarusių įmonė, kurios veikla susijusi su statybinėmis medžiagomis. Didele dalimi šios įmonės dėka mums jau pavyko atlikti sudėtingiausius darbus: iškilo pastato sienos ir įrengtas skliautas. Ir šie sudėtingiausi darbai nesitęsė nė metų! Žodžiu, mes dešimtmečiais ruošėmės statyti, o pradėję statome labai sparčiai. Ir ištis, statėme visi kartu, šventovei rinkome „po plytą“. Pernai, vasario mėnesį, buvo parengti visi projekto dokumentai, ir mes paskelbėme „vardinės plytos“ akciją. Kiekvienas galėjo už 25 eurus nupirkti dalelę būsimos sienos, kurios dydis: 100 cm × 50 cm. Šioje akcijoje dalyvavo apie 1000 žmonių, kurių vardai dabar yra mūsų atminų knygelėje. Pridursiu, kad tai ne tik stačiatikiai, bet ir katalikai, ir sentikiai. Ši statyba labai sutelkė bendruomenę, prie jos prisidėjo naujų žmonių. Žinote, yra parapijiečių, kurie nuolat vaikšto į pamaldas, (rus. „prichožane“), yra tokių, kurie tik „užsuka“ į šventovę (rus. „zachožane“), o pas mus dar esama ir tų, kurie „užvažiuoja“ (rus. „zaježžane“), nes čia pat – kelias ir iš Baltarusijos į Europos Vakarų; šiuo keliu rieda daug krovinių sunkvežimių. Jų vairuotojai sustoja

prie mūsų Maldos namų, lieka juose nakvynei, talkina statyboje.

– Kas ten dabar vyksta?

– Mes pradedame dengti stogą ir labai tikimės, kad pavyks įrengti kupolą. Mums dabar reikia paramos: stinga lėšų kupolui ir stogui, o iki žiemos turime suspėti „uždengti“ sienas ir betoninį skliautą. Todėl ir kreipiamės į visus, kurie nori prisidėti prie naujos šventovės statybos. Ji pašvęsta šventojo hierarcho Tichono garbei, o jis, beje, prieš tapdamas Patriarchu buvo Vilniaus ir Lietuvos arkivyskupas. Spalio 9 d. – mūsų šventovės titulo diena. Kviečiame visus atvykti į šventinę Liturgiją, o po pamaldų pasilikti arbatelei prie tikro virdulio. Tiesa, vietoj malkų mes naudojame kankorėžius, bet, mano nuomone, taip dar smagiau. Mes turime visko, ko reikia šiltam bendravimui prie arbatėlės: kepame ne tik prosforas, bet ir meduolius. Be to, renkame arbatai ir siauralapių ožrožių (rus. „Ivan – čaj“), darome šaltalankio bei miško aviečių sirupų...Atvažiuokite – nesigailėsite!

– Tepadedu Dievas Jums ir Jūsų parapijiečiams sėkmingai tęsti šventovės statybos darbą!

– Prie Dievui malonaus darbo: naujos stačiatikių šventovės Šalčininkuose statybos galima prisidėti auka, atitinkančia Jūsų galimybės. Visų aukotojų vardai bus įrašyti į atminų knygelę, ir už juos bus meldžiamasi. Lėšas galima pervesti į šią sąskaitą:

Gavėjas:

Šalčininkų stačiatikių sv. Tichono parapija Baznycios

Sąskaitos numeris:

LT 0940 100 444 00000 827

Paiškinimas: Auka

Jevgenija NEGANOV

Šventojo Leontijaus (Karpovičiaus) pagerbimo diena

Pasaulietiškas Šv. Leontijaus (Karpovičiaus) vardas - Longinas. Pastarasis šventasis - buvęs šimtininkas (Mt 27,24), įtikėjęs Kristų ir vėliau tapęs kankiniu. Longino Karpovičiaus tėvas buvo kunigas.

Kada ir kaip Karpovičiai tapo Dievo kariais, neaišku, bet 1555m. Pinske jau tarnavo diakonas Konstantinas Karpovius. Apie 1580 m. gimusio Longino vaikystę ir paauglystę nieko nežinome. Neaišku ir tai, kur jis mokėsi: vieni sako, jog Ostroge, o kiti - Vilniuje. Šiaip ar taip, bet visuose šaltiniuose teigiama jį buvus labai išsimokslinusių, mokėjusių ir daug kalbų, įskaitant graikų, lotynų, lenkų. Rašoma, kad Longinas kurį laiką darbavosi Kijevo Pečerų lauroje, o po to - Vilniaus Šv. Trejybės vienuolyne, su kuriuo buvo susijusi stačiatikių Brolija. Kai šis vienuolynas atiteko unitams, Longinas, dar nebūdamas vienuolis, bet uoliai tarnaudamas Stačiatikybei, prisidėjo prie naujojo Šventosios Dvasios vienuolyno kūrimo. 1609 m. sausį Longinas kartu su kitais pasiuntiniais išvyksta į Varšuvą, į Seimą. Nors nėra tiksliai žinoma, kada Longinas tapo vienuoliu Leontijumi, vienas iš versijų skelbia, jog tai įvyko po šios kelionės. Tą itin sunkų Stačiatikybei Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštys-

tėje (LDK) metą jis nutaria gyventi tik Dievui ir jo Bažnyčiai. Vienuolis Leontijus neužilgo tampa ir kunigu. Kone vieninteliu tuomet Vilniaus stačiatikių ganytoju, vienintelėje jiems išlikusioje Šventosios Dvasios vienuolyno šventovėje, nes kitas keliolika, įskaitant Švenčiausiosios katedrą, pasisavino unitai. Kunigo, o vėliau ir vienuolyno vadovo - archimandrito pareigos nesutrukdė jam tęsti darbo spaus-tuvėje. Tiesa, kai kur skelbiama, kad vienuolyno vadovu ir net kunigu vienuoliu jis tapęs vėliau. Tačiau visi sutarė, kad 1610 m. Brolijos spaus-tuvėje atspausdinta Meletijaus Smotrickio knyga „Frinos arba Vienatinės Visuotinės Apaštaliskosios Rytų Bažnyčios Rauda su tikėjimo dogmų paaiškinimais“ sukėlė tikrą audrą. 1610 m. balandžio 7 d., Didįjį Šeštadienį (!), spaus-tuvėje buvo atlikta krata. Svarbiausią jos darbuotoją suėmė ir be jokio teismo ar tyrimo uždarė į kalėjimą. Šiuos savavališkus veiksmus įteisino karalius Žygimantas III, 1610 m. gegužės 6 dieną įsakęs sudeginti visus minėtos knygos egzempliorius, spaus-tuvę atimti, o spaus-tuvininkus, jeigu jie nekilmingi, - įkalinti. Atgavęs laisvę, nepalaužiamo Stačiatikybės gynėjo ir tikėjimo kankinio šlovę pelnęs Leontijus Karpovičius tęsė vienuolyno vadovų veiklą (ar tik tada ėmė jam va-

dovauti). 1614 m. šventasis vos nežuvo, nes buvo sunkiai sužeistas sviestu plytgalium. Stebėtina, bet ir po to šiek tiek atsigavęs, jis vėl energingai ėmėsi visokeriopos veiklos Bažnyčios labui. Jis pats kurį laiką vadovavo Brolijos mokyklai, mokslininkas, apdovanotas reto įtaigumo iškalba, todėl jį lyginta su Jonu Auksaburniu. Būna, apgalvestauti, kad mus pasiekė tik du spausdinti jo pamokslai. 1620 m. į Kijevą atkeliavęs Jeruzalės Patriarchas Teofanas rengė-

(Smotrickis). Tačiau gyvo savo mokytojo jau nerado. Pažymėtina, kad Šventojo Leontijaus kūnas šešias savaites išbuvo nelaidotas, ir tai buvo akivaizdžios relikvijos, negendančios, neskleidžiančios nemalonaus kvapo. Leontijus Karpovičius dar gyvas buvo žmonių laikomas šventuoju, tačiau ilgai jo gyvenimo žygdarbis išblėso iš žmonių atminties. Nežinomas ir jo relikvijų likimas. Tačiau toks šviesulys negalėjo likti užmirštas. Regime jį - didį Stačiatikybės karžygį ir ištvermės bei dvasingumo švyturį. Po kelių mėnesių, praleistų Kijeve, grįžo arkivyskupas Meletijus

Leontijus Karpovičius dar gyvas buvo žmonių laikomas šventuoju, tačiau ilgai jo gyvenimo žygdarbis išblėso iš žmonių atminties. Nežinomas ir jo relikvijų likimas. Tačiau toks šviesulys negalėjo likti užmirštas. Regime jį - didį Stačiatikybės karžygį ir ištvermės bei dvasingumo švyturį.

BAŽNYTINIS KALENDORIUS. SPALIS

PIRMADIENIS	ANTRADIENIS	TREČIADIENIS	KETVIRTADIENIS	PENKTADIENIS	ŠEŠTADIENIS	SEKMADIENIS
Titulinės šventės spalio mėnesį: ❖ Šv. vienuolio Sergijaus Radonežiečio garbei pašvęsta Viešnių gyvenvietės, Pabradės m. šventovė; ❖ Šv. hierarcho, Maskvos ir visos Rusijos Patriarcho Tichono garbei pašvęsta Šalčininkų m. šventovė; ❖ Švenčiausiosios Dievo Gimdytojos Globos garbei pašvęstos Klaipėdos m., Alytaus m., Kruonių gyv., Inturkės gyv. šventovės; ❖ Švenčiausiosios Dievo Motinos Iberijos ikonos garbei pašvęsta Palangos m. šventovė.			6 Garbingojo, Šlovingojo Pranašo, Pirmtako ir Viešpaties Krikštytojo Jono Pradėjimas. Šv. hierarcho Inokentijaus, Maskvos metropolito (1977 m.) beatifikacija.	7 Šv. pirmoji kankinė, apaštalam lygi Teklė (I a.). Švč. Dievo Motinos Mirožo ikona (1198 m.). Šv. vienuolis, išpažinėjas Leontijus (Karpovičius), Vilniaus archimandritas (1620 m.).	8 Šv. vienuolė Eufrosinija Aleksandrietė (V a.). Šv. vienuolio Sergijaus Radonežo igumeno, stebukladario užmigimas (1392 m.).	9 17-ta savaitė po Sekminių. Apaštalo ir Evangelisto Jono Teologo užmigimas (II a. pradžia). Šv. hierarchas Tichonas – Maskvos ir visos Rusijos Patriarchas (1925 m.).
10 Šv. kankinys Kalitratas ir jo kariauna: Gimnazijus ir kiti (304 m.). Šv. vienuolis Savatijus Solovkietis (1435 m.).	11 Šv. vienuolis Charitonas išpažinėjas (apie 350 m.). Teisioji Mergelė Juliona, Alšėnų kunigaikštystė (XVI a.).	12 Šv. vienuolis Kirilakas atsiskyrėlis (556 m.). Šv. kankinys, hierarchas Joanas, Rygos arkivyskupas (1934 m.).	13 Šv. kankinys, hierarchas Grigalius, vyskupas, Didžiosios Armėnijos švietėjas (apie 335 m.). Šv. hierarchas Michailas (liet. Mykolas), pirmasis Kijevo metropolitas (992 m.).	14 Švenčiausiosios Dievo Gimdytojos, mūsų Valdovės, ir Visada Mergelės Marijos Globa. Šv. apaštalas (vienas iš 70-ties) Ananijus (I a.).	15 Šv. vienuolis, kankinys Kiprijonas, Šv. kankinė Justina ir Šv. kankinys Teoktistas (304 m.). Šv. Andriejus, Kristaus «kvailėlis» (936 m.).	16 18-ta savaitė po Sekminių. Šv. hierarchas, išpažinėjas Agafangelas Jaroslavllo metropolitas (1928 m.).
17 Šv. kankinys, hierarchas Jerofėjus, Atėnų vyskupas (I a.). Šv. kunigaikštis Vladimiras Jaroslavičius, Naugardo stebukladaris (1502).	18 Šv. vienuolė Charitina, Lietuvos kunigaikštystė (XIII a.). Šv. hierarchai Aleksijus, Kiprijonas, Fotijus. Šv. vienuolis išpažinėjas Gavrijilas (Igoškinas; 1959 m.).	19 Apaštalas Tomas (I a.). Šv. kankinys Nikiforas, arkidiakonas (1599 m.).	20 Šv. kankiniai Sergijus ir Bakchas (290–303 m.). Švč. Dievo Motinos Pskovo Pečerų ikona, vadinama «Meilum», «Švelnum» (rus. «Umlenije») 1524 m.).	21 Šv. vienuolė Pelagija (457 m.). Šv. vienuolis Dosifėjus Pskovietis (Verchne-ostrovskis) (1482 m.).	22 Apaštalas Jokūbas, Alfiejaus sūnus (I a.). Šv. vienuoliai Andronikas ir jo sutuoktinė Atanazija (V a.). Švč. Dievo Motinos Korsunės ikona.	23 19-ta savaitė po Sekminių. VII Visuotiniame Bažnyčios Susirinkime (787 m.) dalyvavusių šventųjų tėvų atminimas. Šv. vienuolis Ambrosijus (rus. Amvrosij) Optietis (1891 m.).
24 Ap. Pilypas, vienas iš septynių diakonų (I a.). Šv. vienuolis Teofanas, išpažinėjas, kanonų kūrėjas, Nikėjos vyskupas (apie 850 m.).	25 Šv. kankiniai Provas, Tarachas ir Andronikas (304 m.). Šv. vienuolis Kozmas, Majumo vyskupas, kanonų kūrėjas (apie 787 m.). Švč. Dievo Motinos Jeruzalės ikona.	26 Švč. Dievo Motinos Iberijos ikona. Šv. kankiniai Karpas, Tiatyro vyskupas, Papilas, diakonas, Agatodoras ir Šv. kankinė Agatonikė (apie 251 m.).	27 Šv. kankiniai Nazarijus, Gervazas, Protazas, Celsijus (54–68 m.). Šv. vienuolė Paraskevė-Petka, Serbietė (XI a.). Švč. Dievo Motinos Jachromos ikona (XV a.).	28 Šv. vienuolis Eufemijus Naujasis, Tesalonikietis (898 m.). Šv. vienuolis Lukianas, Antiochijos presbiteris (312 m.). Švč. Dievo Motinos ikona «Duonos Gausintoja» (rus. «Sporitelnica chlebov») XIX a.).	29 Šv. kankinys Longinas, šimtininkas, buvęs prie Viešpaties Kryžiaus (I a.).	30 20-ta savaitė po Sekminių. Pran. Ozėjas (820 m. pr. Kr.). Šv. vienuolis, kankinys Andriejus Kretietis (767 m.).
31 Apaštalas ir evangelistas Lukas (I a.).	1 Pran. Joelis (800 m. pr. Kr.). Šv. kankinys Uaras ir su juo septyni Krikščionybės skleidėjai (mokytojai; apie 307 m.).	2 Šv. didysis kankinys Artemijus (362 m.). Šv. teisusis bernaitis Artemijus Verkolietis (1545 m.).	Lietuvos šventųjų pagerbimo dienos: ❖ 7 – Šv. vienuolis, išpažinėjas Leontijus (Karpovičius), Vilniaus archimandritas (1620 m.); ❖ 9 – Šv. hierarchas Tichonas – Maskvos ir visos Rusijos Patriarchas (1925 m.); ❖ 11 – Teisioji Mergelė Juliona, Alšėnų kunigaikštystė (XVI a.); ❖ 12 – Šv. kankinys, hierarchas Joanas Rygos arkivyskupas (1934 m.); ❖ 16 – Šv. hierarchas, išpažinėjas Agafangelas Jaroslavllo metropolitas (1928 m.); ❖ 18 – Šv. vienuolis išpažinėjas Gavrijilas (Igoškinas; 1959 m.), – Šv. vienuolė Charitina, Lietuvos kunigaikštystė (XVIII a.), – Šv. hierarchas Aleksijus, Kijevo, Lietuvos ir visos Rusijos metropolitas, stebukladaris, – Šv. hierarchas Kiprijonas, Kijevo, Lietuvos ir visos Rusijos metropolitas, – Šv. hierarchas Fotijus, Kijevo, Lietuvos ir visos Rusijos metropolitas; ❖ 19 – Šv. kankinys Nikiforas arkidiakonas (1599 m.).			

Spalio 9
Apaštalo ir Evangelisto Jono Teologo užmigimas (II a. pradžia).

Spalio 14
Švenčiausiosios Dievo Gimdytojos, mūsų valdovės, Globa.

Šventė

Pasninkas

Neužmirškime Kristaus Bažnyčios amžininkų

Žinome, kad parapija - tai ne tvirtos šventovės sienos, o žmonės, kurie darbuojasi taip, kad joje būtų juntamas jų skleidžiamas dvasinis džiugesys. Ir tarp Paaukojimo - Panteleimono šventovės parapijiečių nestinga tokių žmonių. Šiandien papasakosiu apie vieną jų - Svetlaną Ustimenko.

Visaginiečiams ji gerai žinoma laikraščiuose „Gera diena“ („Dobryj denj“), „Visaginas“, „Sugardas“, spausdinamų rašinių autorė, o miesto šventovių parapijiečiams Svetlana - nuo 1995 m. leidžiamo parapijos laikraščio „Gaivinantis šaltinis“ įkūrėja ir redaktorė. Be to, ji daug metų yra vietos stačiatikių bendruomenės „Visaginiečių dvasinis prieglobstis“ metraštininkė.

Svetlanos Andrejevnos profesija - kultūrininkė, todėl nuo pat parapijos įkūrimo ji ėmė organizuoti jos šventes, rengė dvasinės tematikos spektaklius, kuriuose dalyvavo ir suaugusieji, ir vaikai.

Svetlana yra 2011 m. išleisto rinkinio „Tie, kurie yra Kristaus“ („Te, kotoryje Christovy sutj“) autorė. Jame skelbiami straipsniai apie uolius Stačiatikybės išpažinėjus.

2012 m. kovą Jo Ekscelencija Inokentijus, dalyvavęs šios knygos pristatyme, savo žodyje minėjo: „Esu sujaudintas tokio dėmesio žmonėms, troškusiems Dievo artumo ir skleidusiems meilę bei šviesą. Mums reikia atminti amžininkus, į kuriuos būtina lygiuotis. Tai, kaip saugojame uolių Kristaus Bažnyčios išpažinėjų atminimą, rodo, koks yra dabar gyvenančiųjų dvasingumas“.

Dar vienas milžiniškas darbas - didelės apimties tritomis „Mikniškių bendruomenės istorija“. Tritomyje - kruopščiai ir, galima sakyti, po kruopelę surinkti bei susisteminti dokumentai, bendruomenės narių prisiminimai, bylojantys apie jos gyvenimą bei veiklą nuo pat įkūrimo 1922 m. iki mūsų dienų. Surinkti ir protojerėjaus Pontijaus Rupyševio biografijos duomenys, pateiktas jo gyvenimo aprašymas. Ypač vertinga tai, kad paskelbti ir šio išpažinėjo komentarai Senojo ir Naujojo Testamento tekstams. Be to, malonės kupinos jo mintys apie Dievą, sielą, žmogaus išganyimą, apie krikščioniškąjį gyvenimą. Esama ir jo laiškų, dvasios vaikų liudijimų. Trečiasis tomas pasirodė minint 140 metų nuo tėvo Pontijaus gimimo (jis gyveno 1877.08.18 - 1939.01.23).

Mikniškių bendruomenė - tiek pasauliečiai, tiek „Liūdinčiųjų“ cerkvės kleras itin aukštai įvertino tritomį. Mikniškėčių nuomone, šis realiais daugiaplanio jų dvasinio gyvenimo įvykiais paremtas darbas - tai neįkainuojama Dievo dovana.

Svetlanos Andrejevnos kūryba žinoma daugeliui; atėjo metas papasakoti apie ją pačią. Mes su Svetlana kolegos, jau kokių 30 metų bendradarbiaujame, tad nelaikykite familiarumu to, kad viena kitai sakome „tu“.

► Metropolitinas Inokentijus ir Svetlana Ustimenko „Tie, kurie yra Kristaus“ rinkinio pristatyme 2011 m. Nuotrauka iš Svetlanos Ustimenko asmeninio archyvo.

- Papasakok apie save, Svetlana. Juk net mes, tavo plunksnos „bendražygiai“ nedaug apie tave težinome.

- Trumpai sakant, 1982 m. visa mūsų šeima atsikėlė į Visaginą iš Kazachstano. Tada dar neveikė pirmasis blokas, ir mano vyras Sergejus darbavosi prie jo. O aš čia ne išsyk radau sielai mielą darbą, - pasakoja Svetlana. - Mano specialybė: masinių kultūros renginių režisierė. Kiek save pamenu - visą gyvenimą scenoje. Tai ir pašaukimas, ir mėgstamas darbas. Bet čia, jaunimo klube „Orbita“, tebuvo pomėgių, „interesų“ klubų vadovo vieta. Mieste virė kūrybiškas, džiugus gyvenimas. Anuomet mes skelbėme komunizmo idėjas, ir aš, kaip ir kiti, laikiau save ateiste. Bet, matyt, Viešpats atvedė mane į jaunimo klubą, tam, kad įtikėčiau į Jį. Prasidėjus paskutinei ano šimtmečio dekadai, mieste ėmė lankytis Šventosios Dvasios vienuolyno dvasininkai. Pirmos pamaldos vyko profesinės technikos mokyklos salėje, o mūsų klube krikščionijos vaikus. Kiek vėliau tuometiniame Sniečkuje pamėgo lankytis „gydūnai“ ekstrasensai. Daugelis jų savo „seansus“ rengė „Orbitoje“. Aš net savo kabinetą jiems kartais užleisdavau. Tai atrodo kažkas nauja ir nepaprastai įdomu.

Į vieną tokį ekstrasensą ir pati kreipiausi, tikėdamasi pagerinti sveikatą, - prisipažįsta Svetlana, padariusi šią nuodėmę. - Baisu net prisiminti, kuo tai baigėsi. Aš aiškiai pajutau susidūrusi su nežinoma galia. Į sielą įsismelkė baimė.

Ir galiausiai supratau, kad toliau nebegaliu taip gyventi...; reikia ieškoti išsigelbėjimo religijoje.

1991m. į miestą jau atvyko tėvas Josifas. Ir štai 92-aisiais, išsekinda sielos kančių, atėjau pas tėvą Josifą, kuris nuo to meto tapo mano dvasios tėvu. Jis tiek daug nuveikė mano labui!

Kaip tik tada su juo pradėjau rašyti dvasingomis temomis. Tėvas Josifas pasakojo, kad vykdamas į Sniečkę mąstė apie tai, jog būtų gerai, jei Viešpats atsiųstų žmogų, su kuriuo galima būtų pradėti leisti laikraštį. Ir tuo žmogumi tapau aš. Štai taip ir prasidėjo mūsų bendradarbiavimas. Iš pradžių rašiau laikraščiu „Gera diena“ (rus. „Dobryj Denj“), po to - „Visaginui“, o kai ir jo neliko, - laikraščiu „Sugardas“. Bet šių publikacijų mums nepakako. 1993 m. „Gera diena“ kartą per mėnesį ėmė skelbti puslapėlį, kurį pavadino „Prologu“. Jis ir tapo tikru laikraščio „Gaivinantis šaltinis“ (rus. „Živonosnyj istočnik“) prologu. Šis laikraštis spausdinamas nuo 1995 m. gegu-

žės. Vėliau sužinojau, kad mūsų leidinys - pirmasis po 100 metų pertraukos stačiatikių laikraštis Lietuvoje.

- O kaip tau kilo mintis rašyti apie Mikniškių (rus. „Michnov“) bendruomenę?

- Pirmą sykį į Mikniškes 1993 m. mane nuvežė t. Josifas. Nors man pavyko labai išsamiai pabendrauti su bendruomenės vadovu, t. Leonidu (Gaidukevičiumi), Mikniškių seserys buvo nešnekios, ir aš neįstengiau jų prakalbinti. Tuomet net apie tėvą Pontijų (liet. „Poncijus“) nepavyko parašyti. Dabar, kai esu nuodugniai ištyrusi bendruomenės istoriją, suprantu, kodėl taip nutiko: Mikniškių bendruomenę nuolat persekiota...

Tuomet ryšiai neužsimezgė, ir prie šios temos negrįžau ištisus 20 metų. Vis dėlto vėliau ji parūpo, ir pradėjau kaupti informaciją, kurios jau buvo paskelbta nemažai tiek spaudoje, tiek internete. Knygą spaudai rengėme ištisus 5 metus. Pirmas „Mikniškių bendruomenės istorijos“ tomas pasirodė 2015-tais metais, antras - 2016 metais; trečias - 2017 m. Bendruomenė gyvuoja jau 100 metų. Tai nemaža laiko atkarpa; žinių, kas, kaip ir kada per tą šimtmetį vyko, teko po kruopelytę rinkti rankioti iš įvairių šaltinių.

Be minėto tritomio, 2014 ir 2019 m. buvo išleistos dar dvi knygos: „Mikniškės. Dievo saugoma krikščionių šeima“ (rus. „Michnov. Bogom chranimaja christijanskaja semja“).

Ir tai dar ne viskas: buvo sukaupta naujų duomenų, ir 2020 m. paskelbta ketvirta „Mikniškių bendruomenės istorijos“ knyga. Joje - bendruomenės įkūrėjo, protojerėjo Pontijaus Rupyševio gyvenimo aprašymas bei jo dvasios vaikų prisiminimai, pasakojantys apie šio ganytojo įveiktą kelią. Knygoje yra ir atsiliepimų apie išpažinėjo P. Rupyševio dvasinį paveldą. Tekstas papildytas naujais archyvų duomenimis.

O 2021m. buvo parengta ir išleista knyga „Nuotraukose įamžinta Mikniškių bendruomenės istorija“ (rus. „Istorija Michnovskoj obščiny v fotografijach“). Šis leidinys skirtas Mikniškių bendruomenės šimtmečiui.

Bet noriu pabrėžti, kad minėtas knygas spaudai rengiau ne viena: darbavosi daug žmonių, o pagrindinis bendražygis buvo mano vyras Sergejus. Jis yra ir geriausias mano draugas, ir „draugė“. Šių metų rugsėjį mes minėjome „auksinę“ mūsų santuokos sukaktį. (Svetlana apie vyrą kalba taip, kad jau balso tembru, nedaugžodžiaudama išreiškia jam ir pagarbą, ir susižavėjimą, ir švelnią meilę.)

Jis man nuolat padeda, jis nuolat šalia manęs. Mes kartu triūsėme kurdami šias knygas. Abu savo kompiuteriais rinkome tekstus, kartu tyrinėjome ir atrinkinėjome dokumentinę medžiagą. Todėl negaliu sakyti, kad šie leidiniai - vien mano darbo vaisiai.

- Svetlana, knygos atspausdintos, darbas baigtas. Gal jis ir bus svarbiausias tavo gyvenime. Ką jauti? Kokias išvadas darai?

- Dirbome Dievo šlovei, nelaukdami atlygio. Vis dėlto jį gavome. Ir svarbiausias - itin stiprus, glaudus dvasinis ryšys su Mikniškių bendruomene. Tai tokia malonė! Mikniškės - mūsų antrieji namai; mes ten lankomės dėl šios dvasią sotinančios malonės.

Prabėgę metai padėjo pajusti dvasinio pasaulio gelmę ir įvairovę. Šis darbas paskatino kitaip, naujai pažvelgti į Lietuvos istoriją, labiau įsijausti ir suprasti tragiškus lietuvių tautos įvykius, patirtus praėjusį šimtmetį. Juos atspindi ir bendruomenės įkūrėjų Koreckijų šeimos gyvenimas. Tikiuosi, man pavyko t. Pontijaus, seserų Koreckijų bei bendruomenės narių žygdarbį atskleisti taip, kad skaitytojai jį pajustų.

Dar viena svarbi išvada: Mikniškių bendruomenės istorija aiškiai rodo Lietuvos valstybės tolerantiškumą įvairioms religinėms konfesijoms.

Esu laiminga, kad mano gyvenime yra tokia dvasinė patirtis.

Šiuo metu Svetlana tęsia archyvinių duomenų bei prisiminimų paiešką, kad ainiams būtų išsaugotas atminimas apie mūsų amžininkus. Tad palinkėkime šiai Dievo darbštuolei Jo pagalbos ir malonių, o dar to, kas dabar jai labai rūpi - sveikatos!

Liudmila MARTYNOVA

Vyskupas Ambrosijus: renkantis vienuolio kelią

Trakų vyskupo Ambrosijaus mintys apie atsakomybę priėmus sprendimą tapti vienuoliu. Jo Ekscelencija Ambrosijus gimė Baltarusijoje, augo Lietuvoje, Vilniuje gyveno iki 24 metų amžiaus. Vienuoliu tapo Švenčiausiosios Trejybės Sergijaus lauroje. Ten gyveno ir mokėsi nuo 2001 iki 2015 m. Po to paskirtas Smolensko apskrityje, prie Dniepro ištakos, naujai įkurto vienuolyno igumenu. Nuo 2019 m. atlieka ofciją Lietuvoje: talkina Vilniaus ir Lietuvos metropolitui Inokentijui, yra Trakų vyskupas vikaras.

Trakų vyskupas AMBROSIJUS

Mąstant apie atsakomybę nutarus tapti vienuoliu, pradžia derėtų pažvelgti į atsakomybės priėmimą: neatsakingumą. Jis kyla dėl įvairių priežasčių. Viena iš jų tokia: žmogus nežino, jog esama tam tikrų ribų, kurių nevalia peržengti. Jam gali atrodyti, kad jis dar nieko bloga nedaro, niekuo itin nenusideda, o iš tikrųjų jau yra „pakibęs virš prarajos“: dar vienas neatsargus žingsnelis, ir jis žus.

Kita neatsakingumo priežastis: formalus požiūris į pasirinktą kelią bei į savo statusą. Kalbant apie vienuolį, tai čia formalus požiūris reiškiasi tuo, kad nepaisoma, nesivadovaujama Šventajame Rašte ir Šventajame Bažnyčios padavime nurodytomis normomis, kurių būtina paisyti, siekiant tobulėti, ugdyti gerus bruožus. Šio nenoro šaknys - žmogaus negalėjimas ar nenoras pripažinti savo klaidas ir pradėti keistis į gera. Iš esmės tokia nuostata rodo, kad žmogus atsiskaito atgailos, o ji yra vienuoliško gyvenimo pagrindas.

Noriu atkreipti dėmesį į tai, kad vienuolis yra atsakingas už kiekvieną gyvenimo dieną. Turiu omenyje jo dvasios būklę, jo žodžius ir tai, kokį pavyzdį jis rodo savo gyvenimu. Pažvelkime, prieš ką jis turi atsakyti:

- prieš Dievą, nes po mirties stos į Jo Teismą ir teks atsakyti ir už duotus įžadus (apie tai sakoma ir išventinant į vienuolius);
- prieš savo paties sielą: juk nuo to, kaip gyvename čia, priklausoma, kaip gyvensime išėję Anapilin;
- prieš savo artimuosius - gyvus ir mirusius, nes vienuoliai turi uoliai melstis tiek už savo gyvų giminių sveikatą, tiek už mirusiųjų amžiną atilsį;
- prieš vienuolyno brolius, ypač jaunesnius, neseniai išventintus, kuriems vyresnieji tampa pavyzdžiu. Visiems vienuoliams privalu vadovautis vienuolyno įstatais, nes vienuolyno brolijos sėkmė priklauso nuo kiekvieno jos nario indėlio;
- prieš parapijiečius ir piligrimus; kai kurie vienuoliai tarnauja parapijose. Jie tampa gyvu pavyzdžiu, kaip reikia gyventi pagal Evangeliją ir joje skelbiamus įsakus; šie vienuoliai dažnai tampa dvasiniu orientyru pasauliečiams, rodo pavyzdį, kaip mąstyti ir viską vertinti dvasiniu požiūriu;

▶ Trakų vyskupas Ambrosijus 2009 m. spalį buvo diakonas vienuolis Švč. Trejybės Sergijaus lauroje. Asmeninio archyvo nuotr.

- prieš dvasinių mokymo įstaigų auklėtinius, jeigu vienuolis atlieka jose ofciją. Tiek teigiamas, tiek neigiamas asmeninis vienuolio pavyzdys daro įtaką dvasinių mokymo įstaigų auklėtiniams, jų tolesnio gyvenimo kelio pasirinkimui; vienuolis neša už tai atsakomybę.

Didelę savo gyvenimo dalį praleidau Švč. Trejybės Sergijaus lauroje, kur man teko stebėti deramai vienuoliško gyvenimo žygdarbį atliekančius tėvus, todėl, kalbėdamas apie vienuolio atsakomybę, norėčiau paminėti tuos iš jų, su kuriais teko susipažinti.

Archimandritas Feodoras (Andriušenko; 1928 - 2012) ilgai buvo vyriausiuoju Švč. Trejybės Sergijaus lauros vienuoliu. 1946 m. jis įstojo į Teologijos institutą, kuris vėliau buvo perkeltas į Švč. Trejybės Sergijaus laurą. Tarp jo bendrakursių buvo būsimasis šios Lauros nuodėmklausys archimandritas Tichonas (Agrikovas) bei archimandritas Kirilas (Pavlovas).

Man teko susipažinti su tėvu Feodoru, kuris buvo itin dvasingas žmogus. Jo celėje, vadovaujantis sena vienuolių tradicija, kabėjo „išventinimo į vienuolius“ kryžius; buvo ir tuomet laikyta žvakė. Viena ir kita turėjo vis pri-

minti tėvui Feodorui apie jam tenkančią atsakomybę. Dar ant jo celės sienos buvo keli vatmano lapai, ant kurių tvarkingai, ranka, buvo perrašyta visa išventinimo į vienuolius apeigos eiga bei šventųjų Tėvų mintys, primenančios vienuolio atsakomybę. Noriu pabrėžti, kad tėvas Feodoras jautėsi atsakingas prieš eilinius maldininkus...Be kita ko, jis ir mane reguliariai siuntinėjo į cerkvės kioską pirkti mažų Evangelijos ir maldyno knygelių, kurias dalijo į Laurą atvykusiems tikintiesiems. Jis ir meldėsi už juos, ir veiksmingai jiems padėdavo.

Archimandrito Feodoro bendramokslis ir draugas archimandritas Kirilas (Pavlovas 1919 - 2017), ilgus metus atlikęs Lauros nuodėmklausio ofciją, yra labiau žinomas. Su juo man taip pat teko susitikti. Jis stebino savo didžiule meile broliams ir ta atsakomybe, su kuria jis atliko nuodėmklausio ofciją, be to, priiminėjo ne tik brolių vienuolių, bet ir pasauliečių maldininkų išpažintis. Manau, kad tėvas Kirilas būtų galėjęs drąsiai prašyti Viešpatį, kad galėtų anksčiau pas Jį iškelti, nes paskutinius 10 gyvenimo metų labai sunkiai sirgo, buvo prikaustytas prie patalo. Tačiau suprasdamas, kad reikalingas broliams, nuolankiai kentėjo savo fizinę negalią. Jis išties, net nepajėgdamas judėti, teikė broliams didžiulę paguodą. Labai daug žmonių, tiesiog pabendrėvę su juo, pasirinko vienuolio kelią, atėjo į Laurą. Ir taip jie apsisprendavo ne todėl, kad jis būtų raginęs tapti vienuoliu. Ne, tiesiog pabuvę greta žmonės norėjo tapti panašūs į jį: tokia paveiki buvo jo asmenybė, įtaigus asmeninis jo pavyzdys.

Man teko būti dar vieno vyriausiojo Lauros vienuolio - schimininko igumeno Pafnutijaus (1927 - 2005) celės pagalbininku (rus. „keleinik“). Šis vienuolis mažiau žinomas. Į Laurą jis įstojo 1954 metais. Jis pasakojo, kaip labai norėjo įstoti į vienuolyną, kaip stipriai mylėjo Kristų. Vaikystėje jį paleido iš rankų; jis šlubavo. Kad vietininkas priimtų į vienuolyną, jis paslėpė savo lazdelę po laiptais į Refektoriaus šventovę ir pribėgo prie vietininko, prašydamas palaiminimo stoti į vienuolyną. Jis labai ilgai ir sąžiningai atliko sunkią Lauros prosforų kepėjo ofciją. Ir pagrindinę schimininko ofciją - melstis tėvas Pafnutijus taip pat atliko labai atsakingai. Dėl glaukomos ir kataraktos jis blogai matė ir dažnai klausydavo radijo laidų. Vienas novicijus jam pasakė: „Tėveli, kam jūs klausote radijo laidų? Verčiau pasimelstumėte ar imtumėtės kokio kito, dievotiesnio darbo“. O tėvas Pafnutijus atsakė, jog buvo metas, kai žmonės nei radijo klausė, nei domėjosi tuo, kas vyksta, o tada atėjo bedieviška sovietų valdžia ir juos užgriuvo aibė bėdų. Vėliau aš supratau, kad jis klausė radijo laidų, norėdamas suprasti, kas ir kokių bėdų patiria pasaulyje, kad po to už tuos žmones pasimelstų.

Norėčiau paminėti ir protojerę Nikolajų Gurjanovą (1909 - 2002), gyvenusį Zalito saloje. Nors jis ir nebuvo vienuolis, bet gyveno asketiškai. Jis didžiai mylėjo žmones. Man teko su juo susitikti, ir galiu paliudyti, kad jis daugelį paskatino būti krikščioniu ne tik žodžiais, bet ir veiksmais. O mane jis palaimino mokytis dvasinėje seminarijoje.

Dar paminėsiu schimininkę igumenę Varvarą Piuchticietę (1930 - 2011) ir jos išskirtinį, itin „sisteminį“ požiūrį į seserų auklėjimą bei meilę piligrimams. Ji Piuchticos seseris įpratino su didele meile priiminėti visus, kas lankėsi jų vienuolyne. Be to, ji sukūrė seserų ugdymo, „augimo“ sistemą, ir mes žinome, kad daugelio Rusijos Stačiatikių vienuolynų igumenės - buvusios Piuchticos vienuolyno seserys.

Analogiški bruožai buvo būdingi ir archimandritui Venediktui (liet. „Benediktui“; 1939 - 2018), kuris nuo 1991 m. buvo Optos vienuolyno vietininkas. Šis vienuolynas yra išpūdingo dydžio: jame yra apie 200 vienuolių. Aišku, kad vienas vyresnysis negali skirti pakankamai dėmesio kiekvienam tokios didelės bendruomenės nariui. Bet mane nustebino itin atsakingas tėvo archimandrito požiūris į šią aplinkybę: jis paskyrė 10 nuodėmklausių, ir kiekvienas jų buvo atsakingas už tam tikrą grupelę brolių, tarkime už 20 asmenų. Šie nuodėmklausiai reguliariai lankėsi pas archimandritą ir pranešinėjo, kaip jie ugdo dvasinei globai patikėtus brolius. Tad tėvas Venediktas kaip vyresnysis, igumenas, buvo atsakingas ir kontroliavo gautinai didelį vienuolyną.

Tarsiu keletą žodžių apie dabartinį savo nuodėmklausį, archimandritą Varfolomėjų (Kaluginą; g. 1934), kuris atlieka Švč. Trejybės Sergijaus lauros nuodėmklausio ofciją. Kad ir kas kreiptųsi į jį, norėdamas išpažinti nuodėmes, net ir netinkamu metu, jis niekuomet neatsisako priimti išpažinties, nes supranta: jeigu brolis kreipėsi, vadinasi, jam to reikia dabar, nedelsiant. Man jis sakydavo: „Reikia norėti būti ne šventuoju, o atgailaujančiu nusidėjėliu“.

Pamenu ir Patriarchą Aleksijų Antrąjį (Ridigerį; 1929 - 2008). Jis lankėsi Lauroje, kai aš buvau vienas iš jos brolių ir rūpinausi prekybos kioskais, įskaitant pardavinėjantį knygas. Regis, Patriarchui pakanka rūpesčių, bet įsidėmėjau, kaip atsakingai jis apžiūrėjo atidaromą knygų kioską. Jis neskubėdamas apėjo visą patalpą, užėjo į kiekvieną jos kampelį, itin įdėmiai viską apžvelgė, o vėliau davė konkrečių nurodymų, kokių knygų ir laikraščių ten stinga, o ką reikia pašalinti. Tai vėlgi yra išskirtinis atsakingumo pavyzdys, kurį parodė itin sudėtinga, iškilią ofciją atliekantis žmogus.

Pabaigai norėčiau kaip pavyzdį paminėti ir savo Dangiškąjį globėją, šventąjį vienuolį Ambrosijų Optietį. Net ir gulėdamas ligos patale jis daug nuveikė Optos vienuolyno ir maldininkų labui. Jo dažnai klausdavo, kaip gyventi. Šventasis atsakydavo: „Gyventi - neliūdėti, niekam neįkyrėti, nieko nesmerkti, ir visiems - mano pagarba“. Amen ir Dievui Šlovė!

Straipsnis parengtas remiantis pranešimu „Vienuolio atsakomybė priėmus sprendimą tapti vienuoliu“, kurį Trakų vyskupas Ambrosijus 2022 m. rugsėjį skaitė Lenkijos Stačiatikių Bažnyčios rengiamoje vienuolijos konferencijoje Turkovicų m., Globos vienuolyno.

Gėlės šventovėje: Viešpatie, kokie įvairūs tavo kūriniai!

Šventasis teisusis Joanas Kronštietis sakė, kad „gėlės - tai Rojaus likučiai žemėje“, tad šį sudėtingą metą tikriausiai neprošal bus pagalvoti apie prarastą Rojų ir pakalbėti apie gėles.

Jevgenija NEGANOVA

Kiekvieną ketvirtadienį Vilniaus Šventosios Dvasios vienuolyno katedros floristė Anastasija keliauja į gėlių bazę pirkti gėlių būsimoms puokštėms ir gėlių kompozicijoms. Bet atvežusi jas į vienuolyną ne išsyk pradeda su jomis dirbti. Iš pradžių duoda joms, kaip ji sako, pailsėti, atsigauti ir sušilti. Juk prieš patekdamos į jos rankas šios gėlės įveikė nelengvą kelią: iš pradžių jas nuplovė, ir iš tos šalies, kur jos augo (o tai veikiausiai bus Ekvadoras), gėles atskraidino į Olandiją, po to jas sunkvežimiais gabeno į Vilnių, o čia dėžutėse, be vandens, keletą dienų jos šalo gėlių bazėje.

Rinkdamasi gėles Anastasija pirmiausia atsižvelgia į tai, kokia bus rūbų spalva šventovėje. Jei rengiamasi Velykoms, tąsyk būtinai bus daug baltos ir raudonos spalvos žiedų; jeigu artėja Viešpačiui skirtos šventės, vyraus balta spalva, o per Dievo Gimdytojos šventės - žydra ar kitos švelnios, pastelinės spalvos.

Kai jau spalva pasirinkta, ji atrenka reikiamo atspalvio rožių. Anastasijai jų reikia visoms kompozicijoms, nes, jos nuomone, rožė - tai gėlių karalienė: rinktinė, prašmatni, todėl labiausiai deranti prie Šventosios Dvasios katedros architektūros: didingos ir iškilmingos bei prie šios šventovės dvasios.

Tačiau į šventovę dėl dažnai varstomų durų įsiveržia šalto oro gūsiai, o dėl daugybės degančių žvakių žvakidėse, šalia kurių paprastai ir statomos gėlių kompozicijos, ten būna ir karšta...

Todėl ne tik žmonėms kartais sunku išstovėti visą pamaldų lai-

► Šventovės gėlių kompozicijose karaliauja harmonija, simetrija ir tvarka. Nuotrauka iš ameninio floristės Anastasijos archyvo.

ką, bet ir gėlėms. Labiausiai įnoringoms iš jų sudėtingiausia atlaikyti dvi dienas iš eilės vykstan-

čias pamaldas, pavyzdžiui, per Šventosios Trejybės ir Šventosios Dvasios iškilmes. Jos vyksta viena

po kitos, o antroji šventė - dar ir Šventosios Dvasios vienuolyno titulo diena.

Anastasija stengiasi atsižvelgti į visas savo glėžnų, lepių „globotinių“ reikmes, kad jos kuo ilgiau išliktų gražios. Todėl nejučia prisimeni Mažąjį princą iš Sent Egziuperi pasakos. Šis jos herojus jaudulingai globojo savo rožę ir saugojo ją nuo skersvėjų. Ir Anastasija savo „planetoje“ taip rūpinasi rožėmis, už kurias ji atsakinga.

Esama tam tikrų principinių dalykų, kurių Anastasija paiso kurdamas cerkvei gėlių kompozicijas.

Pirmiausia, jos skirtos ne tam, kad demonstruotų floristo meistriškumą ir viską, ką jis sugeba šioje srityje. Šios kompozicijos neturi būti ryškios ir „rėkšmingos“; jų paskirtis - padėti tikintiems pajusti visa religinių apeigų grožį, todėl floristikos darbai turi būti harmoningas pamaldų vyksmo komponentas. Dėl šios priežasties egzotiškos - ryškios, neįprastos, gėlės nelabai tinka cerkvei.

Antra, kas būdinga bažnytinei floristikai, tai gana didelis konservatyvumas. „Pasaulietiškoje“ floristikoje dabar „madingos“ asimetriškos, „pasišiaušusios“ kompozicijos. O šventovei tai visiškai netinka: ten turi vyrauti harmonija, simetrija ir tvarka. Juk su Dievo buvimu pasaulyje siejasi darna ir tvarka, o ne chaosas ir disharmonija. Pastarieji dalykai būdingi visiškai kitoms dvasioms.

Daug metų kurdamas šventovei gėlių kompozicijas Anastasija pastebėjo vieną įdomų dalyką. Jai kartais atrodo, kad ne ji dėlioja puokštes, o tarsi rankos pačios viską daro. Todėl vėliau ji dažnai tarsi „neatpažįsta“ savo pačios darbo: per pamaldas, pažvelgusi į gėlių puokštes, pajunta didžiulį dėkingumą viso, kas yra, Kūrėjui, ir kartu su psalmių autoriumi Dovydu sušunka „Viešpatie, kokie įvairūs Tavo kūriniai! Kaip išminčiai juos visus sukūrei!“ (Ps 103/104, 24)

Virš Vilniaus skamba varpai

Vilniaus stačiatikių cerkvės dalyvavo unikaliame varpų koncerte, kuris vyko Vilniuje rugsėjo 11 d.

Pirmą kartą skirtingoms krikščioniškomis konfesijoms priklausančių Vilniaus bažnyčių varpai suskambo vienoje valandos trukmės kompozicijoje, kurią specialiai šiam koncertui sukūrė į Lietuvą atvykęs ispanų kompozitorius, muzikologas ir varpų skambėjimo populiariojas Llorence Barber.

Koncertas buvo transliuojamas Vilniaus Stačiatikių Dievo Motinos Dangun Ėmimo katedros Facebook paskyroje.

Pasiruošimas varpų koncertui truko 3 savaites. Aštuntą dešimtį įkopusi maestro, metropolito Inokentijaus palaiminimu, asmeniškai aplankė visas koncerte dalyvaujančias varpines, surengė nemažai susitikimų, meistriš-

kumo kursų ir repeticijų, kuriose skambėjo stačiatikių cekvių varpininkai, taip pat dalyvavo Lietuvos Stačiatikių arkivyskupijos Varpininkų mokyklos mokytojai ir mokiniai.

Iš viso Vilniaus 700 metų jubiliejui skirtame koncerte dalyvavo 15 stačiatikių, katalikų ir liuteronų bažnyčių bei apie 60 varpininkų.

Beje, jau nuo spalio mėnesio Vilniaus Stačiatikių Dievo Motinos Dangun Ėmimo katedroje (Maironio g. 14) prasidės Lietuvos Stačiatikių arkivyskupijos varpų mokyklos pamokos. Katedroje įrengta speciali klasė su varpinę imituojančiu treniruokliu, kuris leis išmokyti skambinimo varpais technikos. Į Varpininkų mokyklą priimami ir suaugusieji, ir paaugliai nuo 12 metų. Mokymai trunka tris mėnesius.

► Į Vilnių iš Ispanijos atvyko žinomas skambinimo varpininkas Llorence Barber. Gabrieliaus Orento nuotr.

Netikėk ženklais, ir jie neišsipildys! (Šv. Teisusis Joanas Kronštietis)